

จดหมายข่าวสถาบันวิจัย

ภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

Research Institute for Languages and Cultures of Asia
Mahidol University

ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๓ : กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๒

Vol. 30 No. 3 : July - September 2009

วันสถาปนาสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

29 กรกฎาคม

พลังรักจากแม่

วีระพงศ์ มีสถาน*

ความรักมิใช่สิ่งมีตัวตนหรือรูปแบบทางกายภาพใดๆ ที่จะสามารถกำหนดวัดได้ ไม่ต้องการที่อยู่ ไร้กลิ่นไร้สี ไม่มีน้ำหนัก แต่มีพลัง พลังมากเพียงพอที่จะให้มนุษย์ทำบางสิ่งบางอย่างได้อย่างเหลือเชื่อ

ในทางวิทยาศาสตร์นั้นมีคลื่นวิทยุ หรือคลื่นโทรทัศน์กระจายอยู่โดยทั่วไปในบรรยากาศ การจะรับรู้ได้ว่ามีสิ่งนั้นจริงก็ต่อเมื่อมีเครื่องมือ ทั้งเครื่องส่งและเครื่องรับที่ดีพร้อม จึงจะปรากฏเสียงในกรณีของวิทยุ และปรากฏภาพและเสียงในกรณีของโทรทัศน์ เฉกเช่นกับพลังรักจากแม่นั้นก็มีอยู่จริง แต่หาวัดด้วยเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ใดๆ ได้ไม่ ส่งด้วยใจและรับรู้ได้ด้วยใจเท่านั้น

มีพุทธศาสนสุภาษิตบทหนึ่งสอนว่า “บิดามารดาเป็นพรหมของบุตร” กล่าวอย่างง่ายก็คือ พ่อแม่นั้นมีความรักให้กับลูกแท้แน่นอน ด้วยว่าพรหมเป็นผู้มีคุณธรรมสี่ประการ มีจิตเมตตา รักและถนอม มีความกรุณา ภัยยับยั้งความช่วยเหลือเลี้ยงดู มีมิตตาเมื่อลูกมีสุขสมประสงค์ก็พลอยชื่นชมยินดี แต่ถ้ามีเหตุเหลือวิสัยที่ทั้งความเมตตาและความกรุณาช่วยลูกไม่ได้ ก็มีคุณธรรมที่ชื่อว่าอุเบกขา คือเป็นความละวางที่จิตใจได้

ในวรรณกรรมเรื่องขุนช้างขุนแผน มีวรรคทองว่าด้วยความรักของแม่ ตอนนางวันทองจำต้องส่งบุตรชายคือพลายงามซึ่งมีอายุเพียง ๑๐ ขวบ ไปหานางทองประศรีผู้เป็นย่าที่เมืองกาญจนบุรี เพื่อหนีภัยจากขุนช้าง วรรคทองนั้นกล่าวว่

แม่รักลูกลูกก็รู้อยู่ว่ารัก

คนอื่นสักหมื่นแสนไม่แม่นเหมือน

จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน

จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว

เนื้อความในเพลงกล่อมลูกจำนวนมากจากทุกภาคของไทย ซึ่งนอกจากจะเป็นการสอนคำศัพท์ สอนธรรมชาตวิทยา สอนภาษาท้องถิ่นเป็นชื่อเรียกขานแม่ไม้นานาพันธุ์ ซ่อนก ซ่อนแมลง และอื่นๆ แล้ว ส่วนที่ซ่อนอยู่ในคำซบกล่อม นั้นก็คือ “ความรักความอาทร” ที่แม่มีให้ลูก ดังตัวอย่างกล่อมลูกของภาคอีสานตอนหนึ่งว่า

“...คันเจ้าอยากกินชิ้น แม่กะลิไปหา คันเจ้าอยากกินปลา แม่กะลิไปล่อน

ให้เจ้านอนหลับตาเว้าง่าย ๆ อย่าเป็นคนขี้ตื้อ ไทบ้านคนลึทญุ่น

...นอนสาหลักกะหลับตาแม่ลือก้อม แม่ก้อมแล้วให้เจ้านอนอ้วยซ้วย

แม่ลิไปตัดกล้วยมันสุกคาหวี บักเขียบตาตีแม่กะหามาไว้

ให้ลูกได้อิ่มหน้าสำราญ หน่อไม้บ้านแม่ลิแกงสุกกิน

อยากได้หินและทรายมาเล่น แม่ลิเข็นเอาไว้เป็นกอง

อีกน่องจัวแม่ลืออ้อมมาป้อน แม่เลี้ยงม้อนให้นอนอู่ผ้าไหม

ให้เจ้าหลับไวๆ คือคำแม่ว่า น้ำอยู่ท่าฟืนกะอยู่ในดอน

แม่ลิไปเก็บมอนจัวควายกะคาดอก แม่ลือกอบให้ฮู้ฮ้อมทางไป

ให้เจ้าหลับไวๆ อย่าให้อ้อแอ้ว นอนตื่นแล้วแม่ลิให้กินนม

กินนมไฟกะบ่คือนมแม่ กินนมแม่จั่งได้แฮ้อยู่โดน

เอ้อ เอ้อ เออ กะฮาเอ้อ นอนเดอ...”

(เนื้อเพลงจากการขับร้องโดย นางปรารถนา สุวรรณโพธิ์สิงห์ บ้านแวมอง ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น)

ในเพลงกล่อมข้างต้น ไม่มีความใดเลยที่ระบุว่ “แม่รักลูก” แต่ทั้งหมดของบทที่พรรณนาไว้ ซ้ำเป็นความอบอุ่นและบอกเล่าให้สัมผัสถึงความรักได้โดยไม่ยาก เนื้อความมีว่า หากลูกของแม่ต้องการกินเนื้อแม่ก็จะไปหามาให้ หากอยากกินปลาแม่จะไปซื้อนมา ทำอาหารป้อน ขอลูกของแม่จงหลับตาเสีย เป็นผู้ที่ว่านอนสอนง่าย ถ้าเป็นคนดีด้านชาวบ้านก็จะเหยียดหยันนินทา เมื่อแม่กล่อมแล้ว ลูกจงนอนเสียเถิด แม่จะไปตัดกล้วยที่กำล้งสุกคาหวี อีกทั้งน่อยหน้าตาต่างๆ ซึ่งแก่ได้ที่แล้ว แม่ก็จะเก็บมาบ่มไว้ให้ลูกได้กิน หน่อไม้บ้านแม่ก็จะทำแกง หรือหากว่าลูกอยากเล่นหินเล่นทราย แม่ก็จะไปเข็นมากองไว้ให้เล่น อีกทั้งรกของวัวที่ตกลูกใหม่นั้น แม่ก็จะทำแกง อ้อมมาป้อน นอกจากนี้ แม่ยังปลุกหมอนเลี้ยงหนอนไหมเพื่อจะได้ชักใย แล้วแม่ทอผ้าไหมผูกเป็นอู่ให้ลูกได้นอน ฯลฯ

พลังรักที่เกิดจากแม่ มีความพิเศษกว่าพลังของเครื่องจักรกลทางฟิสิกส์ทั้งปวง คือส่งจากแม่และรับได้ที่ลูก พลังดังกล่าวไม่เกิดการเหนี่ยวนำ ไม่เกิดการปรวนแปรจากกระแสพลังรักของแม่คนอื่นๆ ที่อยู่ในาณาบริเวณเดียวกัน และผลของพลังรักจะทรงประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ยังขึ้นอยู่กับว่า ลูกมีจิตน้อมการวะต่อแม่ รวมถึงสัดส่วนความเชื่อมั่นของลูกที่ว่า “แม่รักลูกจริง”

*นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

มีเท่าใด หากเชื่อมั่นว่ามีมาก ประสิทธิภาพจะสูง หากไม่เชื่อเลย พลังรักที่แม่มีให้ก็ไร้ค่า เปรียบไปก็คล้ายกับมีสถานีส่งวิทยุ แต่เครื่องรับวิทยุไม่สมประกอบ ก็ไม่อาจปรับคลื่นรับฟังเสียงได้นั่น

ปฐมบทของการจะรับพลังรักจากแม่ได้ ผู้เป็นลูกต้องสร้างขึ้นที่จิตของตนเอง มีความสำนึกและความตระหนักจนลงไปฝังอยู่ในแก่นใจว่า ร่างกายมือไม้แขนขา ตลอดจนทุกส่วนที่เป็นสารพางค์กายของเรา มีแม่เป็นผู้ให้กำเนิดสร้างสรรค์ขึ้นมา มีแม่เป็นผู้ซบเลี้ยงดูแล ป้อนนมป้อนข้าว เมื่อวันปีล่วงเลยจนเราเติบโตขึ้น อายุที่ได้มาคือเวลาที่เสียไป ล้วนแต่เกิดมาจากรู้นที่แม่ให้มาเป็นทุนเดิม “ความเป็นแม่” จึงอยู่กับตัวเราตลอดเวลา

เมื่อมีแก่นรับพลังตั้งอยู่ที่ฐานใจของลูกทุกคนว่า “แม่รักเราจริง” แล้ว ไม่ว่าลูกจะอยู่ที่ใด ย่อมจะรับคลื่นพลังรักจากแม่ได้เสมอ และแม้ว่าแม่จะมีได้อยู่ร่วมบนโลกใบนี้แล้วก็ตาม

ตัวอย่างที่เป็นเหตุการณ์จริงแต่ก็แฝงเป็นรูปธรรม (คือไม่สามารถวัดเป็นองศาใดๆ ได้) เช่น ลูกเรียนหนังสืออยู่ต่างประเทศ เมื่อรำลึกถึงแม่คราใด ก็จะทำให้เกิดกำลังใจที่จะฝ่าฟันอุปสรรคความเหนื่อยยาก และมุ่งมั่นเรียนให้สำเร็จ หรือกรณีลูกทำงานหนักอยู่ตามอาคารหอรูในเมืองหลวง ทุกเช้าค่ำมีได้วางมือ เพียงแต่สละเวลาเล็กน้อยหวนคำนึงถึงแม่ผู้ที่เคารพรัก ก็จะสามารถทลายความงัดกั๊กจากการงานได้

ปัญหาหลายประการ หากมีการน้อมนำเอาแม่มาร่วมพิจารณาด้วย จะช่วยบรรเทาได้มีใช้น้อย เช่น คนที่นิยมขับรถเร็ว ถ้าคิดว่าชีวิตและร่างกายซึ่งแม่เป็นผู้ให้มานี้ ต้องมาจบลงด้วยเหตุของความคะนองเฉพาะตัว เป็นการไม่ให้เกียรติแม่ ไม่มีความเกรงใจแม่ หรือคิดอย่างสมมุติก็ได้ว่า ทุกครั้งที่ขับรถออกจากที่จอด มีแม่ นั่งรถร่วมไปด้วยทุกครั้ง เราจะกล้าขับตะบึงหรือไม่ คนที่คิดจะฉ้อฉลสร้างกลโกง หากตระหนักว่า เรื่องนี้ “แม่ไม่ปลื้ม” ก็จะไม่กล้าคิดโกง เหตุที่กล้าขับรถเร็วเสี่ยงตาย กล้าคิดโกง เกียจคร้าน กล้ากระทำชั่วได้หลากหลายรูปแบบ เพราะไม่ปรับคลื่นรับพลังรักจากแม่มาสำรองไว้ในใจ จึงได้ทำไปด้วยความทะยานอยากและเชื่อว่าไม่ได้อยู่ในสายตาของแม่

สังคมไทยให้ความสำคัญกับแม่มาก เคยมีคำกล่าวเชิงบริภาษเมื่อเห็นคนกระทำผิดคิดชั่วว่า “ลูกใครหว่า (พ่อแม่ไม่สั่งสอนหรืออย่างไร)” คนที่รักและเคารพแม่จึงไม่กล้ากระทำผิดคิดเลว ทั้งต่อหน้าและลับหลังแม่ ด้วยเกรงจะมีคนครหาพาดพิงถึงแม่ของตนเอง

จากอดีตแต่ครั้งพุทธกาล จวบจนวันวานและวันนี้ ความรักของแม่ไม่มีบรรเทาเบาบาง ยังคงส่งกระแสพลังรักให้กับลูกที่มีฐานของความเชื่อมั่นในรักจากแม่เสมอ โดยที่ลูกไม่จำเป็นต้องทอ้งบทคุณธรรมใดๆ จึงเหลือเป็นหน้าที่ของลูกทุกคนที่จะผ่องถ่ายน้อมนำเอาความรักจากแม่มาใส่ไว้ในใจตนเอง ขับเคลื่อนให้จิตใจและร่างกายของเราเป็นผู้ที่คิดดี ทำดี สืบเจตนารมณ์ของแม่ต่อไป เมื่อนั้นจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่รับพลังรักจากแม่อย่างเต็มภาคภูมิ

ขอแสดงความยินดี

ในโอกาสที่ ศาสตราจารย์สมทรง บุรุษพัฒน์

ได้รับรางวัลจาก The University of Texas at Arlington ประเทศสหรัฐอเมริกา ในวันที่ 17 ตุลาคม 2552

Distinguished Alumni 2009

www.utaalumni.org

Somsong Burusphat, Ph.D. '86

PhD-Humanities (Linguistics)

Professor of Linguistics

Research Institute for Languages and Cultures of Asia,
Mahidol University, Thailand

Somsong Burusphat is professor of linguistics for the Research Institute for Languages and Cultures of Asia at Mahidol University in Salaya, Thailand. In 1986, she received her Ph.D. in humanities with a concentration on linguistics in the College of Liberal Arts. She is one of the founders and pioneers of RILCA, an academic institution in Thailand. The RILCA acts as an advocate for minority ethnics, raising public consciousness about the importance of empowering and giving dignity to their cultures. Dr. Burusphat has done extensive fieldwork on the languages and cultures of various ethnic groups in Thailand, and produced three books about teaching Thai language. She lives in Bangkok, Thailand.

รัชชดนตรีไทย

วาทีตต์ ดุริยอังกูร*

ดนตรีไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บูรพาจารย์แต่โบราณได้สืบทอดต่อกันมา มีระเบียบแบบแผน มีหลักและวิธีการบรรเลงตลอดจนมีประโยชน์ในการที่จะขัดเกลาให้นักดนตรีมีจรรยาบรรณที่ดี มีความประพฤติที่เหมาะสมในสถานภาพของตนขณะที่ได้ร่ำเรียนดนตรีและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ท่ามกลางการพัฒนาสังคมบนฐานของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมดนตรีไทยเป็นวัฒนธรรมหนึ่ง ที่ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากสังคมดนตรีไทยที่เคยมีบทบาทรับใช้สังคมทั้งในพิธีกรรม สำหรับการแสดง

ตลอดจนการให้ความบันเทิงค่อยๆ เลือนหายไปตามลำดับ ถ้าในวันหนึ่งในอนาคตมีแต่เพียงสื่อหรือภาพที่เราจะบอกเล่าเรื่องราวของดนตรีไทยว่าแต่ในอดีตดนตรีไทยมีความสำคัญในบ้านเราอย่างไรก็เป็นเรื่องที่ฟังดูแล้วน่าใจหายอยู่เหมือนกัน การอนุรักษ์ สืบทอดและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านดนตรีไทย ทุกๆ คนมีส่วนที่จะช่วยกันได้ เพียงแต่เราจะมึบทบาทมากน้อยเพียงใด อาจจะเป็นเพียงผู้ชม ผู้ฟัง หรือเป็นผู้ให้การสนับสนุน ถ้ารู้สึกว่ามีใจเป็นพิศัยก็อาจจะเข้าไปถึง การร่ำเรียนดนตรีไทย คือเป็นผู้ปฏิบัติหรือเป็นผู้บรรเลงนั่นเอง

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้มีโอกาสเป็นผู้สนับสนุนให้เกิด “โครงการรักษาดนตรีไทย (เรียนดนตรีไทยที่เรือนไทย) และเรียนดนตรีไทยในโครงการค่ายภาษาและวัฒนธรรมภาคฤดูร้อน”

โครงการรักษาดนตรีไทย (เรียนดนตรีไทยที่เรือนไทย) เป็นการฝึกหัดเรียนดนตรีไทยในช่วงเย็นๆ หลังเสร็จจากภารกิจ เพื่ออนุรักษ์ สืบทอด และเผยแพร่วัฒนธรรมดนตรีให้ยังคงดำรงอยู่คู่สังคมไทยสืบไป **เปิดโครงการในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2552 และเรียนถึงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2553 ทุกวันอังคาร และพฤหัสบดี ระหว่างเวลา 16.30-18.00 น. ณ อาคารเรือนไทย (ระเบียบคุณเกษม)** การเรียนสถาบันฯ จัดเครื่องดนตรีให้เลือกเรียน คือ ขลุ่ย จะเข้ ซอด้วง ซออู้ ขิม ปี่ใน ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงเล็ก เครื่องหนัง (กลอง) รับสมัครทั้งนักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

โครงการค่ายภาษาและวัฒนธรรมภาคฤดูร้อน ครั้งที่ 11 เป็นการบริการวิชาการและเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านต่างๆ ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งการอบรมจะมีกิจกรรมให้เลือกเรียนเป็นกลุ่มศิลปะไทย โขน ละคร ปี่พาทย์ เครื่องสายไทย และมีกิจกรรมด้านภาษา เช่น ทำนองเสนาะ สรภัญญะ ตลอดจนถึงกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม เช่น การละเล่นของไทย การทำขนมไทย การไปทัศนศึกษาแหล่งวัฒนธรรมนอกสถานที่ จะเปิดรับสมัครในช่วงต้นเดือนมีนาคม กิจกรรมเริ่มวันที่ 25 มีนาคม - 27 เมษายน 2553 อยู่ค่ายวันจันทร์-ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 08.45-15.45 น. เว้นวันหยุดราชการ รวมระยะเวลา 20 วันอย่างต่อเนื่อง รับสมัครเยาวชนตั้งแต่อายุ 7-12 ขวบ (ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ - 19 มีนาคม 2553)

ผู้ที่สนใจจะเข้าร่วมโครงการดังกล่าว สามารถติดต่อสอบถามได้ที่งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โทรศัพท์ 0-2800-2308-14 ต่อ 3213, 3219, 3507 หรือ 0-2800-2341

*หัวหน้างานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

แนะนำบุคลากรใหม่

นางสาวชนบพร วงศ์กาฬสินธุ์
Miss Kanopporn Wonggarasin
ตำแหน่ง อาจารย์
คุณวุฒิ Ph.D. (Creativity Psychology)
University of Rajasthan, India

นายวาทีตต์ ดุริยอังกูร
Mr. Vattit Duriyaungoon
ตำแหน่ง หัวหน้างานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
คุณวุฒิ ศศ.ม. วัฒนธรรมศึกษา
แขนงวิชาวัฒนธรรมดนตรี
มหาวิทยาลัยมหิดล

นายทศพล อินทิจันท์
Mr. Tosapon Inthijun
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
คุณวุฒิ วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การประชุมเพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพวารสารวิชาการไทย ครั้งที่ 4 TCIS 2009: 4th TCI Symposium on Thai Scholarly Journals

โรงแรมเซนจูรี พาร์ค กรุงเทพฯ วันที่ 20-21 สิงหาคม 2552

พร สุวรรณภานันท์* และนิภาวรรณ เจริญลักษณ์**

เมื่อวันที่ 20-21 สิงหาคม 2552 ที่ผ่านมา ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ร่วมกันเป็นเจ้าภาพจัดประชุมเครือข่ายวารสารวิชาการไทย ณ โรงแรมเซนจูรี พาร์ค กรุงเทพฯ โดยมีเป้าหมายเพื่อระดมความคิดเห็นของผู้แทนจากกองบรรณาธิการวารสารวิชาการไทยจำนวนกว่า 200 ท่าน ร่วมกันหาแนวทางพัฒนาคุณภาพวารสารไทยให้เข้าสู่ฐานข้อมูลระดับสากล การประชุมครั้งนี้ได้รับเกียรติจากผู้แทนของสำนักพิมพ์ Elsevier และผู้แทนของฐานข้อมูลสากล Scopus เป็นวิทยากรให้ความรู้ และอธิบายถึงแนวทาง และวิธีปฏิบัติของกระบวนการพัฒนาดังกล่าว

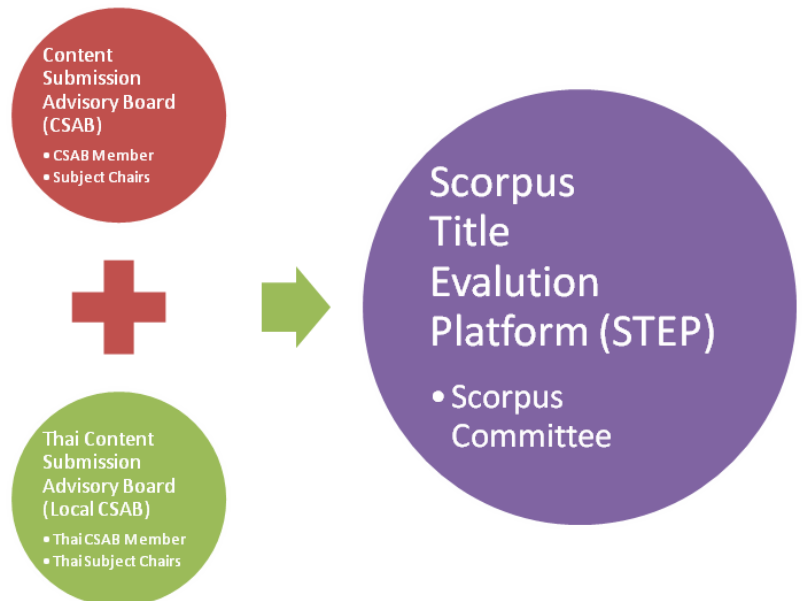

ที่มา: www.kmutt.ac.th

วาระการประชุมแบ่งออกเป็น 7 หัวข้อย่อย ซึ่งมีสาระสำคัญอยู่ที่ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องถึงมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าสู่ฐานข้อมูล และอภิปรายถึงแนวทางสร้างความร่วมมือระหว่าง Scopus และ TCI ที่จะร่วมกันผลักดันให้วารสารวิชาการไทยได้เข้าสู่ฐานข้อมูลระดับนานาชาติ

ปัญหาพื้นฐานที่พบในการระดมความคิดเห็นร่วมกันคือ วารสารวิชาการไทยมีจำนวนมาก หลากหลาย และยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งผลให้มีการถูกอ้างอิง (Citation) น้อยทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อภาพรวมการวิจัยของประเทศที่ประชุมมีมติว่า ควรวางแผนพัฒนาคุณภาพวารสารไทยเข้าสู่ระดับนานาชาติให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องว่าทำไมการวิจัยที่มีมาตรฐานสากลจึงมีความสำคัญ ทำไมจึงจำเป็นต้องเป็นวารสารที่มีการตีพิมพ์ในฐานข้อมูลสากล การวางแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ ได้แก่ การจัดทำวารสารวิชาการออนไลน์ (Online) ที่รองรับกระบวนการทำงานตั้งแต่การรับบทความ (Submission) ไปจนถึงการตีพิมพ์เผยแพร่ (Publication) รวมไปถึงการออกแบบและพัฒนาพื้นที่ส่วนกลางออนไลน์ของวารสาร (Open Integration Platform online) และสร้างระบบการทำงานร่วมกัน (Collaboration System) ของวารสารวิชาการไทยโดยมีศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกลาง

สำหรับทิศทางการดำเนินงานในอนาคต ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) จะทำข้อตกลงร่วมกันกับฐานข้อมูล Scopus เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพวารสารในประเทศไทย (Local CSAB) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานย่อย (Node) ให้กับ Scopus เพื่อพิจารณาบทความของวารสารไทยเข้าสู่ฐานข้อมูล Scopus โดยตรง ทั้งนี้ จะเปิดโอกาสให้ผู้แทนของวารสารวิชาการไทยและผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวารสารวิชาการไทยที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของวารสารวิชาการไทยและมาตรฐานสากลของ Scopus ต่อไป

ภาพแสดงถึง บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวารสารวิชาการไทย ในการเป็นหน่วยงานย่อยให้กับ Scopus

* นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

** นักเอกสารสนเทศประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาพเป็นข่าว

13 – 15 กรกฎาคม 2552

สถาบันฯ จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการปีในสายครูเทียบ คงลายทอง โดย อาจารย์บุญช่วย โสวัตร, อาจารย์อนันต์ สบฤกษ์, อาจารย์อัมรินทร์ แรงเพชร และอาจารย์สำเนา เปี่ยมดนตรี ณ อาคารเรือนไทย (ระเบียบ คุณะเกษม)

16 กรกฎาคม 2552

สถาบันฯ จัดการบรรยายเรื่อง “Transformative Learning” โดย ศาสตราจารย์ประสิทธิ์ วัฒนาภา รองอธิการบดีฝ่ายทรัพยากรบุคคล และพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหิดล ณ ห้องประชุมอเนกประสงค์ ชั้น 2

27 กรกฎาคม 2552

มหาวิทยาลัยมหิดลร่วมกับสถาบันฯ จัด การประกวดเพลงกล่อมลูกสี่ภาค ณ ห้องประชุมอเนกประสงค์ ชั้น 2 เนื่องในงาน มหิดล “วันแม่”

29 กรกฎาคม 2552

สถาบันฯ จัดงานครบรอบวันสถาปนาสถาบันฯ และศาสตราจารย์ ระเบียบ สาคกริก ให้เกียรติมาเป็นวิทยากร เรื่อง “หลักธรรมกับการใช้ชีวิตเชิงบวก” ณ อาคารเรือนไทย (ระเบียบ คุณะเกษม)

29 กรกฎาคม 2552

ผู้บริหารและบุคลากรสถาบันฯ เดินทางไปบันทึกเทปถวายพระพรชัยมงคลแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาส "12 สิงหาคม มหาราชินี" ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์

10 สิงหาคม 2552

สถาบันฯ จัดการบรรยายเรื่อง “การเข้าถึงอาหารกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการบริโภค” โดย ผศ.ดร.จินตนา หย่างอารี ณ ห้องณัฐ ภมรประวัตติ

10 สิงหาคม 2552

สถาบันฯ จัดการบรรยายเรื่อง “Buddhists and Citizens: a Political Ethnography of Banrai, Thailand” โดย Dr.Gong Haoqun ณ ห้องณัฐ ภมรประวัตติ

11 สิงหาคม 2552

สถาบันฯ จัดการบรรยายเรื่อง “ภาษาศาสตร์ภาษาจีน” โดย Prof. Dr. Robert Bauer ณ ห้องณัฐ ภมรประวัตติ

11 สิงหาคม 2552

คณาจารย์จาก University of Brunei Darussalam (UBD) เยี่ยมชมสถาบันฯ

11 สิงหาคม 2552

สถาบันฯ จัดงานวันแม่แห่งชาติ
ณ ลานนิทรรศการ ชั้น 1

11 สิงหาคม 2552

สถาบันฯ จัดการบรรยายเรื่อง “หลักการกับการใช้ชีวิตเชิงบวก”
โดย ภิษุณีธัมมันทา ณ อาคารเรือนไทย (ระเบียบ คุณะเกษม)

20 สิงหาคม 2552

สถาบันฯ จัดการเสวนาวิชาการดนตรีเรื่อง “เพลงฉิ่งพระฉิ่ง: การเรียบเรียง
และรูปแบบการบรรเลวงเครื่องสายไทย” โดย อาจารย์สมบูรณ์ บุญวงศ์
จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ณ ห้องณัฐ ภมรประวัติ

20 สิงหาคม 2552

สถาบันฯ จัดการบรรยายเรื่อง
“การเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย”
โดย รองศาสตราจารย์ศศิพัฒนา ยอดเพชร ณ ห้องณัฐ ภมรประวัติ

27 สิงหาคม 2552

สถาบันจัดพิธีไหว้ครูดนตรีไทย โดย ดร.สิริชัยชาญ พักจำรูญ
ศิลปินแห่งชาติวงดนตรีมหาวิทยาลัย และอดีตอธิบดีกรมศิลปากร
เป็นประธานผู้ประกอบพิธี ณ ห้องประชุมเนกประสงค์ ชั้น 2

9 กันยายน 2552

สถาบันฯ จัดงาน “รำลึกถึงครูประสิทธิ์ ถาวร”
และจัดรายการ “สังคีตศาลาฯ แต่พ่อครูดนตรี
ไทย” ณ อาคารเรือนไทย (ระเบียบ คุณะเกษม)

10 - 11 กันยายน 2552

สถาบันฯ จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ “ทำนองเสนาะ: สุนทรียะ
แห่งวรรณกรรมไทย” ณ อาคารเรือนไทย (ระเบียบ คุณะเกษม) โดย
รองศาสตราจารย์ ดร.อมร แสงมณี (ผู้บรรยายพิเศษ) อาจารย์นิตยา แก้วบุชา
และอาจารย์นพคุณ สุตประเสริฐ (วิทยากรจากวิทยาลัยนาฏศิลป์)

16 กันยายน 2552

สถาบันฯ จัดการบรรยายเรื่อง “หลักการกับการใช้ชีวิตเชิงบวก”
โดย คุณฐิตินาถ ณ พัทลุง ณ ห้องประชุมเนกประสงค์ ชั้น 2

23 กันยายน 2552

ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่สถาบันฯ เข้าร่วม
กิจกรรม “เอาใจใส่นาน ครั้งที่ 5” ณ ห้อง 504

29 กันยายน 2552

สถาบันฯ จัดงานเลี้ยงใต้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพย์ อุศุภรัตน์ และ
คุณอร่ามรัตน์ โฉมศรี เนื่องในโอกาสที่เกษียณอายุก่อนกำหนด
ณ ห้องภาพพุทธศิลป์อินเดีย

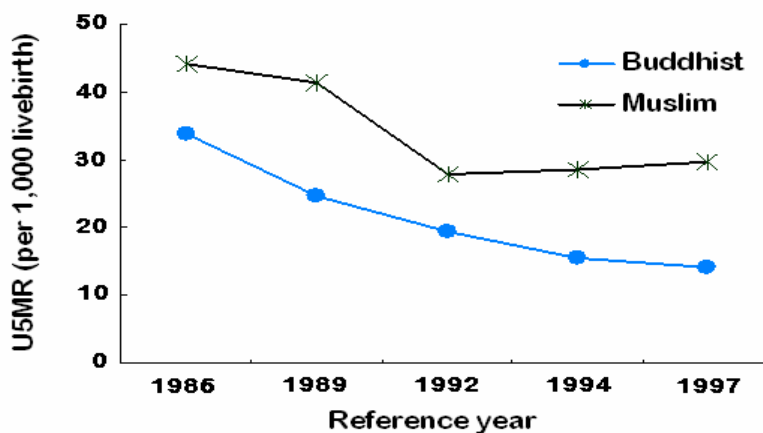
ความแตกต่างของการตายเด็กระหว่าง ไทยพุทธและไทยมุสลิม*

ดร. ขวัญจิต ศศิวงศาโรจน์**

อัตราการตายของเด็กเป็นดัชนีสำคัญที่บ่งบอกถึงการพัฒนาทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ อัตราการตายของเด็กในประเทศไทยในช่วงกว่า 40 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการตายของเด็กกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเดียวกัน เช่น สิงคโปร์ และมาเลเซีย อัตราตายของไทยยังสูงกว่าประเทศดังกล่าว (United Nations, 2005) ประเทศไทยได้มีความพยายามในการลดอัตราการตายของเด็กมาโดยตลอด ในปี 2543 ไทยได้ร่วมลงนามในเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ซึ่งมีทั้งสิ้น 8 เป้าหมาย ในเป้าหมายที่ 4 ว่าด้วยเรื่องการลดอัตราการตายของทารกและเด็ก โดยมีเป้าหมายลดอัตราการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ลง 2 ใน 3 ในช่วงปี 2533 – 2558

อัตราการตายเด็กที่สูงในประเทศไทย ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากยังมีบางกลุ่มที่ยังคงมีอัตราการตายของเด็กสูงกว่าอัตราเฉลี่ยรวมของทั้งประเทศ ซึ่งมักเป็นกลุ่มด้อยโอกาส เช่น ชาวไทยภูเขา กลุ่มคนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้อัตราตายในภาพรวมของประเทศสูงตามไปด้วย (Bijorkman, 2004) ไทยมุสลิมเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่เป็นเป้าหมายในการลดอัตราการตายเด็กลง แต่ที่ผ่านมามีการศึกษาในกลุ่มมุสลิมมักเป็นเรื่องอนามัยแม่และเด็ก (พันณี ชันติกาโร, 2542; อารีรัตน์ สิริวิณิชชัย, 2541) และภาวะเจริญพันธุ์ (Knodel et al, 1999) ประเด็นการตายเด็กมีการศึกษาน้อยมาก ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อศึกษาาระดับการตายที่แตกต่างกันระหว่างไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาพรวมระดับประเทศ และอัตราการตายที่จำแนกตามระดับเศรษฐกิจของครัวเรือน โดยใช้ข้อมูลสำมะโนประชากรและเคหะปี 2543 และประมาณการตายโดยใช้เทคนิคทางประชากรแบบอ้อม การศึกษาดังนี้ช่วยให้เข้าใจในสถานการณ์ด้านสุขภาพของเด็กชาวไทยมุสลิมมากขึ้น และสามารถนำไปสู่แนวทางในการลดอัตราการตายในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความเสมอภาคด้านสุขภาพซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานให้เกิดแก่ประชากรทุกกลุ่ม

ผลการศึกษาพบว่า ตลอดช่วงเวลา 11 ปี (พ.ศ. 2529-2540) อัตราตายเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในไทยมุสลิมสูงกว่าไทยพุทธมาโดยตลอด จากกราฟที่ 1 แสดงให้เห็นว่าอัตราการตายเด็กในไทยพุทธได้ลดลงอย่างมากถึง 58% ในขณะที่อัตราการตายในไทยมุสลิมลดลงเพียง 32%

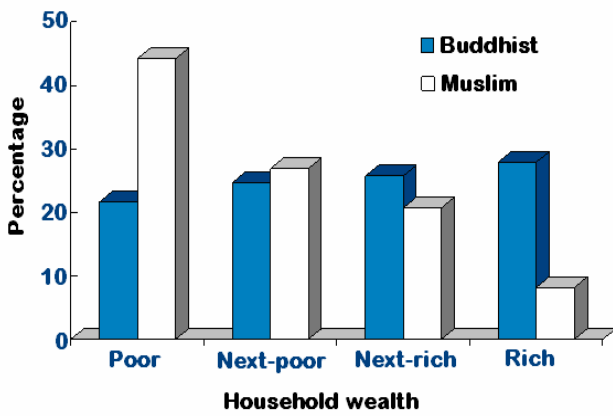

กราฟที่ 1 อัตราตายเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ระหว่างไทยพุทธและไทยมุสลิม

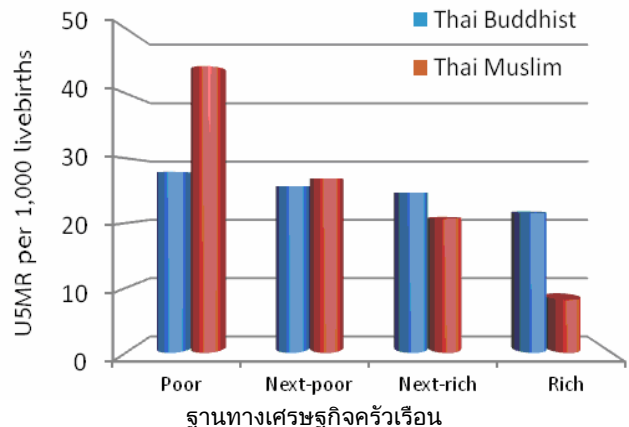
เมื่อจำแนกครัวเรือนของทั้งสองกลุ่มตามฐานะทางเศรษฐกิจที่ถูกแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ตั้งแต่ยากจนไปถึงรวย พบว่าครัวเรือนของไทยพุทธส่วนใหญ่มีฐานะดี ในขณะที่ครัวเรือนไทยมุสลิมส่วนใหญ่มีฐานะยากจน (กราฟที่ 2) และเมื่อประมาณอัตราการตายเด็กตามฐานะเศรษฐกิจของครัวเรือนพบว่า อัตราตายระหว่างครัวเรือนรวยและจนในไทยมุสลิมมีความแตกต่างกันมาก ส่วนในไทยพุทธพบว่ามี ความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (กราฟที่ 3)

* งานวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ปี 2552 มหาวิทยาลัยมหิดล (กลุ่มวิจัยวัฒนธรรมสุขภาพ)

** อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

กราฟที่ 2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนไทยพุทธและไทยมุสลิม

กราฟที่ 3 อัตราตายเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ระหว่างไทยพุทธและไทยมุสลิม จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจครัวเรือน

จากการศึกษาครั้งนี้ นโยบายลดการตายของเด็กในประเทศไทยควรคำนึงถึงความแตกต่างทางด้านศาสนา และควรมุ่งเน้นความสำคัญไปที่กลุ่มชาวไทยมุสลิม โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะยากจน การยกฐานะทางเศรษฐกิจในกลุ่มดังกล่าวอาจช่วยให้สามารถเข้าถึงบริการสุขภาพและปัจจัยที่เอื้อต่อสุขภาพของเด็กได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามการศึกษาครั้งนี้เป็นการเพียงการวิเคราะห์อัตราตายเชิงปริมาณเท่านั้น สาเหตุความแตกต่างของการตายเด็กควรได้มีการศึกษาเหตุปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม และวิถีปฏิบัติทางศาสนาอธิบายเพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของกลุ่มต่อไป

บรรณานุกรม

พันธุ์ ชันติกาโร. 2542. ประสบการณ์การดูแลตนเองของหญิงมีครรภ์มุสลิมที่ไม่ฝากครรภ์. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อารีรัตน์ สิริวิชชัย. 2541. ประสบการณ์การดูแลตนเองหลังคลอดของหญิงมุสลิมที่คลอดกับผดุงครรภ์โบราณ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Bjorkman, H. 2006. MDG Plus: A Case Study of Thailand. Available at: <http://www.undp.or.th>, Cited: 14 April, 2006.

Knodel, J, Soottipong, R.G., Sriwatcharin, R.G. Sriwatcharin P., and Peracca, S. 1999. Religion and reproduction: Muslims in Buddhist Thailand. *Population Studies*, 53 (20): 149- 164.

United Nations. 2005. *The Millennium Development Goals Report*. New York.

แนะนำผลงานวิชาการ

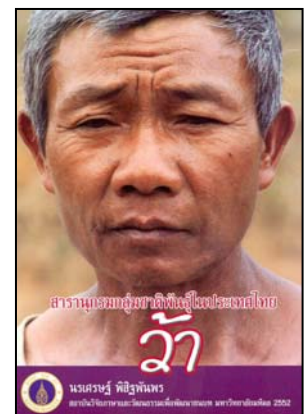
โดย ศ.สมทรง บุรุษพัฒน์
ราคา 250 บาท

โดย ศ.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคณะ
ราคาเล่มละ 300 บาท

โดย อ.ยงยุทธ บุราสิทธิ์
ราคา 150 บาท

โดย อ.นเรศรชัย พิสิฐพันธ์
ราคา 150 บาท

สนใจสั่งซื้อได้ที่ น.ส.อำไพ หนูเล็ก งานผลิตและเผยแพร่ฯ โทรศัพท์ 0-2800-2304 หรือ lcunl@mahidol.ac.th

ถอดบทเรียน “ร้อยพันบ้าน” แบบร่วมมือ

สุนิดา ศิวปฐมชัย*

นับจากวันเปิดตัว “โครงการสื่อพื้นบ้านเพื่อสุขภาวะเยาวชน” ซึ่งดำเนินงานโดยคณะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สื่อศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านเพื่อการเรียนรู้สุขภาวะเยาวชน ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เมื่อต้นเดือนธันวาคม 2551 ณ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล จวบจนวันนี้ที่ใกล้จะสิ้นสุดโครงการระยะแรก คณะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สื่อพื้นบ้านฯ จึงได้จัดเวที “ถอดบทเรียนสื่อพื้นบ้านเพื่อสุขภาวะเยาวชน” ขึ้น ในวันที่ 24-26 กรกฎาคม 2552 ณ โรงแรมชะอำรอยัลบีช รีสอร์ท หาดเจ้าสำราญ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้ผู้ดำเนินโครงการทั้ง 28 โครงการ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และถอดบทเรียนจากการดำเนินงานที่ผ่านมา ให้เข้าใจในบทบาทของสื่อพื้นบ้านต่อการสร้างสุขภาวะแก่เยาวชน และสามารถนำไปสู่การพัฒนาสื่อพื้นบ้านในอนาคต รวมทั้งเตรียมความพร้อมให้แต่ละโครงการสามารถเขียนรายงานสรุปการดำเนินโครงการด้วย งานนี้เป็นอีกครั้งที่ทีมวิชาการต้องทำการบ้านอย่างหนักในการวางแผนและจัดกระบวนการใช้เวลา 3 วันนี้เป็นช่วงเวลาที่คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด จึงเป็นที่มาของการถอดบทเรียนแบบ 3 มิติ หรือ “สามดี” (3 D)

มิติด้านเนื้อหา (Content Dimension) การถอดบทเรียนที่ดีจะต้องไปให้ถึงผลลัพธ์ที่เป็นเนื้อหาสำคัญที่ต้องการ ในการถอดบทเรียนครั้งนี้ สิ่งสำคัญคือ การทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมเกิดความเข้าใจและเกิดความรู้เกี่ยวกับสื่อพื้นบ้าน ทั้งในแง่ของความหมาย และความเป็นมา รวมทั้งการใช้สื่อพื้นบ้านเพื่อสร้างสุขภาวะของเยาวชน และการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของเยาวชนและชุมชน หากเปรียบเทียบการถอดบทเรียนกับการทอผ้า เนื้อหาเปรียบเสมือนด้าย “เส้นยืน” ที่เป็นแกนสำคัญของผ้าทั้งหมด

มิติด้านการคิด (Thinking Dimension) หัวใจสำคัญในการถอดบทเรียนคือ การได้ทบทวนสิ่งที่ทำไปแล้วว่าทำอย่างไร ผลคืออะไร เป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และมองภาพข้างหน้าได้ว่า ถ้าทำใหม่ จะพัฒนาอย่างไร การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้คิดและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างถ่องแท้ จึงเป็นเรื่องมีค่าสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการถอดบทเรียนที่ดี

การถอดบทเรียนครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสใช้ความคิดในหลายกิจกรรม ทั้งการคิดกลุ่มเล็ก ที่สมาชิกแต่ละโครงการได้มองย้อนไปยังสิ่งที่ทำไปแล้ว และคิดถึงวิธีการพัฒนางานในอนาคต ในกิจกรรม “มองตัวเอง มองเครือข่าย” และการคิดกลุ่มใหญ่ระดับภูมิภาค เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสื่อพื้นบ้านร่วมกัน เป็นต้น

มิติด้านกระบวนการ (Process Dimension) ด้วยความเชื่อที่ว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ดีต้องมีพื้นฐานจาก “ความสุข” ผนวกกับคุณลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของชาวสื่อพื้นบ้านทุกภูมิภาค คือ จิตวิญญาณแห่งศิลปินที่มักสนุกกับการถ่ายทอดความคิดและการแสดงออก มากกว่าบรรยากาศแบบวิชาการที่เคร่งเครียด กระบวนการหลักในการถอดบทเรียนครั้งนี้ จึงเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมประชุมเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็เด็กหรือผู้ใหญ่ จะได้มีโอกาสคิด ทำ และแสดงออกอย่างเต็มที่ ผ่านกิจกรรมอันหลากหลาย กระบวนการจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการถอดบทเรียน หากเตรียมกระบวนการดี เวทีถอดบทเรียนนั้นจะมีชัยไปกว่าครึ่ง

ในการประชุมครั้งนี้ที่ผู้เข้าร่วมประชุมมีทั้งเด็กและผู้ใหญ่ รวม 119 คน (ผู้ใหญ่ 47 คน เด็ก 72 คน) การจัดกระบวนการอย่างไรให้เด็กได้มีบทบาท และได้การแสดงความคิดเห็นนั้นเป็นโจทย์สำคัญ ในที่สุด การจัดให้เด็กได้มีวงแลกเปลี่ยนกันเองแบบคู่ขนานจึงเกิดขึ้น โดยมีวิทยากรที่เลี้ยงดูแลเด็กๆ แต่ละกลุ่มอย่างใกล้ชิด และแม้กระทั่งในช่วงที่ทำกิจกรรมแบบคู่ขนานเด็กและผู้ใหญ่ ภาพที่น่าประทับใจคือ ผู้ใหญ่ไม่ปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นของเด็ก ทำให้เด็กได้แสดงออกอย่างเต็มที่

การทำกิจกรรมกลุ่ม

* อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้เข้าร่วมโครงการที่เห็นทั้งเด็ก เยาวชน ได้แสดงออก อย่างมีความสุข

กระบวนการสำคัญอีกอย่างหนึ่งของงานนี้ คือ การลงพื้นที่ศึกษาชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี 4 ชุมชน ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้นอกห้องประชุมที่ทำให้เห็นวิถีชีวิตที่บ้านของชุมชนอื่นๆ ที่แตกต่างจากในชุมชนของตนเอง ผู้เข้าร่วมประชุมแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่มตามความสมัครใจ ออกเดินทางโดยรถสองแถวเพชรบุรี เพื่อค้นหาความหมายของสื่อพื้นบ้าน และศึกษาวิถีชุมชนคนเมืองเพชร

วิถีชีวิตแบบชาวเล ซึ่งสัมพันธ์กับละครชาตรีที่ ชุมชนพะเนิน

ตามหาความหมายของ “ความทรงจำสีจางๆ ของหุ่นกระบอกคณะสี่พี่น้อง” ที่ชุมชนศาลาหมูลี่

สัมผัส “งานสกุลช่าง” เอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมของชาวเมืองเพชร ที่ชุมชนเมืองเพชร

เรียนรู้วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ ที่ชุมชนเขาย้อย

กระบวนการที่ขาดไม่ได้สำหรับกลุ่มศิลปินสื่อพื้นบ้านคือ “การแสดง” ผู้จัดกิจกรรมไม่พลาดที่จะเปิดเวทีให้ศิลปินพื้นบ้านจากพื้นที่ต่างๆ ได้แสดงออกซึ่งสื่อศิลปวัฒนธรรมของตน แม้ว่าจะไม่ได้บรรจุไว้ในกำหนดการ แต่ด้วยวิถียุทธศาสตร์ศิลปิน ทุกโครงการต่างเตรียมพร้อมนำอุปกรณ์กันมาเติมที่ ทำให้บรรยากาศ “มหกรรมสื่อพื้นบ้าน สารสุข คนเมืองเพชร” ครึกครื้นรื่นเริงเต็มที่ นอกจากจะสร้างความสุขให้ผู้ชมแล้ว สิ่งสำคัญคือการสร้างความภูมิใจให้ผู้แสดง

เวทีถอดบทเรียนครั้งนี้ เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่จะทำให้ผู้รับผิดชอบโครงการต่างๆ ได้ทบทวนการทำงานของตนเอง และเข้าใจ “สื่อพื้นบ้าน” ในมิติที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ข้อสรุปที่ได้จากการถอดบทเรียนครั้งนี้มีมากมายหลายแง่มุม แต่สิ่งสำคัญที่เป็นหัวใจของการถอดบทเรียนใน 3 วันนี้ คือ โอกาสในการคิดทบทวนอดีตที่ผ่านมา การวิเคราะห์งานปัจจุบันผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการวางแนวทางเพื่อเดินไปสู่ความฝันที่จะเป็นจริงในอนาคตต่อไป

เปิดช่องทางทายาท

สวัสดีค่ะผู้อ่านทุกท่านขอต้อนรับทุกท่านสู่จดหมายข่าวฉบับที่ 3 สถาบันฯ ของเราได้เปลี่ยนชื่อจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบทเป็นสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียแล้วเนื่องจากเป็นชื่อที่กว้างและรองรับความเจริญเติบโต และทิศทางของการดำเนินงานของสถาบันไปสู่นานาชาติในระดับเอเชีย

ฉบับนี้ เริ่มจากบทความที่น่าสนใจของคุณวีระพงศ์ มีสถาน เรื่อง “พลังรักจากแม่” ที่ถ่ายทอดพลังความรักของแม่ที่มีต่อลูกอย่างไม่มีข้อแม้ใดๆ มาต่อกันด้วยคุณวาทิตต์ ดุริยอังกูร ได้ประชาสัมพันธ์ โครงการรักษาคณตรีไทย และโครงการค่ายภาษาและวัฒนธรรมภาคฤดูร้อน ครั้งที่ 10 คุณพรสุวรรณาภรณ์ และคุณนิภาวรรณ เจริญลักษณ์ ยังได้สรุปประเด็นที่น่าสนใจจากการประชุม ณ โรงแรมเซนจูรี่ พาร์ค ในหัวข้อ “การประชุมเพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพวารสารวิชาการไทย ครั้งที่ 4” สำหรับผู้ที่ต้องการติดตามข่าวสารกิจกรรมของสถาบันฯ ยังคงติดตามอ่านได้ที่คอลัมน์ “ภาพเป็นข่าว” เช่นเคย นอกจากนี้ ดร.ขวัญจิต ศศิวงศาโรจน์ ได้มาบอกเล่าการดำเนินงานของกลุ่มวิจัยวัฒนธรรมสุขภาพในหัวข้อเรื่อง “ความแตกต่างของการตายแต่กระหว่างไทยพุทธและไทยมุสลิม” ให้ทราบอีกด้วย สุดท้ายนี้ อาจารย์สุนิดา วิศวกรรมชัย ได้นำเสนอบทความเรื่อง “ถอดบทเรียน “สื่อพื้นบ้าน” แบบสามมิติ” ด้วย

ท้ายนี้ ขอต้อนรับบุคลากรใหม่ 3 ท่าน คือ อาจารย์ชนบพร วงศ์กาฬสินธุ์ อาจารย์ประจำหลักสูตรอินเดียศึกษา คุณวาทิตต์ ดุริยอังกูร หัวหน้างานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และคุณทศพล อินทจันทร์ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป แล้วพบกันใหม่ในโอกาสต่อไปนะคะ

บรรณาธิการ

เจ้าของ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

จังหวัดนครปฐม 73170

โทรศัพท์ 0-2800-2308-14

โทรสาร 0-2800-2332

E-mail: tencl@mahidol.ac.th

Web page: <http://www.lc.mahidol.ac.th>

ที่ปรึกษา

ผู้อำนวยการสถาบันฯ

รองผู้อำนวยการสถาบันฯ

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิจัย และทำนุบำรุง

ศิลปวัฒนธรรม

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการวิชาการและกิจการพิเศษ

บรรณาธิการ

นางสาวนิภาวรรณ เจริญลักษณ์

กองบรรณาธิการ

งานผลิต เผยแพร่ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ประสานงาน

นางสาวอำไพ หนูเล็ก

ศิลปกรรม

นางสาวกานดา ยาก็

ภาพ

งานเทคโนโลยีการศึกษาและประชาสัมพันธ์

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา

9/1205 หมู่ 1 ถนนสะแกงาม แขวงแสมดำ

เขตบางขุนเทียน กทม. 10150

โทรศัพท์ 0-2462-0303

ไม่ถึงผู้รับโปรดส่งคืน

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล นครปฐม 73170

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน

ใบอนุญาต 11/2543

ปทจ.ศาลายา

ผู้สนใจ ต้องการทราบข้อมูลข่าวสารของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย จาก “จดหมายข่าว”

ติดต่อ คุณอำไพ หนูเล็ก งานผลิต เผยแพร่ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม